

Deel 1 JACQUES IN DE ONAFHANKELIJKE CONGOSTAAT

Marjan Dewulf

Woord vooraf door prof. dr. Daniel Vangroenweghe	10
Inleiding	13
Dankwoord	16
Chronologie geschiedenis Onafhankelijke Congostaat	18
Korte bio Jacques	20
Jacques in Oost-Afrika (1891–1894)	23
De antislavernijcampagne: Een in brons gegoten, maar compleet vergeten oorlog	23
Bronnenonderzoek: de dunne lijn tussen propaganda en authenticiteit	25
Botsende belangen op het Afrikaanse continent	27
De expeditie 'Jacques' (1891–1894)	32
Jacques' verblijf aan het Tanganyikameer	46
Jacques en de lokale bevolking: le grand bienfaiteur des pauvres nègres du Congo	67
Conclusie: oprechte vraagtekens bij Jacques' heldencultus	73
Jacques in Lac Léopold II (1895–1898)	77
Proloog: Van held tot beul – Jacques tuimelt de internationale geschiedschrijving in	77
Bronnenonderzoek: van schaarste en gevoeligheden	79
De rubberexploitatie onder Leopold II: een meedogenloos regime	
dat niet ontsnapt aan stijgende kritiek	81
Jacques' verblijf in Lac Léopold II	87
Jacques tegen een achtergrond van geweld en repressie in	
de Onafhankelijke Congostaat	106
Epiloog: Jacques en Mr. Kurtz: feiten en fictie versmelten	114
Auguste en Alphonse Jacques: controversiële naamgenoten	117
Conclusie	121

Deel 2 **GROTE OORLOG 1914–1918**
JACQUES IN DAT HISTORISCH PERSPECTIEF

André Gysel

Woord vooraf door Luc Vanacker	138
Poging tot een objectievere benadering van een omstreden figuur	140
Tweede in bevel aan de koninklijke militaire school in Brussel	144
En dan, op 4 augustus 1914, is België in staat van oorlog...	148
Een onverschrokken kolonel Jacques kan met een bataljon de Duitse opmars heel even stoppen bij Sart-Tilman	151
Tweede uitval uit Antwerpen (9–13 september 1914): kolonel Jacques leidt zijn 12de Linieregiment met succes bij Over-de-Vaart	165
Verdediging van het bruggenhoofd Diksmuide	180
Jacques promoveert tot generaal–majoor in 1915 en tot luitenant-generaal in 1916	214
Luitenant-generaal Jacques, chef 3de Legerdivisie	222
Opmerkelijke prestatie van Jacques' 3de Legerdivisie: De Slag bij Merkem: 17 april 1918	231
Het Belgisch leger mee in de geallieerde aanval: herfstoffensief vanaf 28-09-1918 tot 11-11-1918	236
Algemeen besluit	243
Dank	244

Deel 3 **NAOORLOGSE BESCHOUWINGEN**

Marjan Dewulf & André Gysel

Jacques anti-Vlaams?	252
De generaal internationaal...	253
En nationaal...	254
Gat in de markt: het relaas van Jacques' omstreden standbeeld	255
Het standbeeld	255
Oprichting en inhuldiging	258
Overzicht protestacties: de aanhouder wint?	263
Omgaan met omstreden koloniaal erfgoed – een bloemlezing	271
Epiloog: monumenten als herinneringsplekken	275
Conclusie	276

Lexicon deel 1	280
Bibliografie	282